

Бертель-Фертель

Анатолій Григорук

З англійської

Написав Доктор С'юз*

Вільний переклад Анатолія Григорука

Деся в морі, чи навіть самім океані,
На тихому острові Санта-Мартані,
Жив Бертель, жив Фертель —
Король черепах,
Такий-бо закоханий в себе, що жах!
Сидів він на камені, серед калюжі
І очі булькаті вдоволено мружив:
Чудова калюжа! Тут вдосталь води!
А ще, крім води, скільки хочеш їди —
І мушки, й комарики, й черви, і блошки,
Й жучки-павучки, і комашки, і мошки...
Щасливо живуть тут усі черепахи.
Тому тільки й чути: "Ой, охи! Ой, ахи!"
Та якось король зсунув з лоба корону
І геть став невтішений з власного трону.
— Який він низенький! Манюній він дуже!
Мені з нього видно саму лиш калюжу.
Та я, коли б вище на ньому сидів,
То всім, що я бачив би, і володів.
О, як мені прикро! І охи! І ах!
Привести десяток сюди черепах!
Хай злагодять з себе живий мені трон!
Така моя воля, наказ і закон.
Та швидше до діла! Без зайвих тут слів...
— І сталося так, як король повелів.
Вдоволено сів на живому він троні
В своїй золотій королівській короні.
— Ну от, — бурмотів, — тепер все до небес
— І ця кропива, й купа гною, і пес,
І качка з качатами, й свині в болоті,
Й ворона на дереві, й кішка на плоті,
І стежка, й пеньки, і будяччя, і трави
— Моя це, моя це, моя це держава!

Тепер я новий підготую закон,
Щоб став іще вищим законний мій трон.
— Аж тут обізвалась мала черепашка:
— О Ваша Величносте, нам дуже важко.
Даруйте, мій пане, зухвалі слова,
Я так вже стомилася... Ледве жива.
Та й інші ледь-ледь он стоять на ногах...
Ой, охи! Ой, ахи! Ой, охи! Ой, ах!
— Та як ти посміла! — король заволав.
— Адже ви позбавлені будь-яких прав.
За те, що сиджу я у всіх вас на спині,
Мені будьте вдячні довіку віднині.
Іще сюди сотню ведіть черепах!
Без охи і ахи! Без охи і ах!
— І от, онімівши від страху, від жаху,
До трону покійно повзли черепахи.
І трон, як на дріжджах, — і охи, і ах!
— Ріс вгору та вгору з живих черепах.
І знов застогнала мала черепашка:
— Зласкавтеся, пане,
Нам всім дуже важко.
О, Світлосте Ваша! Величносте Ваша!
Кінчається наша снага черепаша.
— І Бертель, і Фертель гукнув з висоти:
— Ану-бо закрийте зухвальцям роти!
Дістався я неба, мені дорогого,
Де вищим за мене немає нікого...
— Аж раптом він місяць побачив у небі
І вигукнув: — Хто це? Чого йому треба!
Він вищий за мене? Ні, ні, не дозволю!
Ану королівську виконуйте волю!
Доправте сюди черепах звідусюди!
Я хочу бути вищим! І вищим я буду!
— І шле він наказ з королівського трону:
"Зігнати негайно аж сто три мільйони
П'ять тисяч чотириста сім черепах!"
Ой, охи! Ой, ахи! Ой, охи! Ой, ах!
І тут черепашка розгнівалась трішки.
А ще у калюжі промокли їй ніжки,
Тому вона ледь головою крутнула,
Заплющила очі й тихесенько чхнула.

І враз трон величний, що хмари сягав,
Гойднувся, похитнувся...
І в калюжу упав.
А з нього злетів і король черепах,
Не встигнувши й писнути "Охи! Ой, ах!"
Сидить ця проява по вуха в багнищі
Й не прагне вже більше
Залізти десь вище.
І раді пустились в танок черепахи...
Ой, охи! Ой, охи! Ой, охи! Ой, ахи!